

het endocriene jaar 2011

Paul Menheere

klinisch chemicus/endocrinoloog

1: Het 'mellitus' in 'diabetes mellitus' is afgeleid van het Griekse woord voor 'honing'.

Waar komt de term "diabetes" vandaan?

- A. Dubbel water**
- B. Flux door een syfon**
- C. Hard lopen/stromen**
- D. Drinken van water**

1a: Het 'mellitus' in 'diabetes mellitus' is afgeleid van het Griekse woord voor 'honing'.

Waar komt de term "diabetes" vandaan?

- A. Dubbel water
- B. De flux door een syfon**
- C. Hard lopen/stromen
- D. Drinken van water

Aretus de Cappadocian, een Griekse arts in de tweede eeuw voor Christus, beschreef patiënten die te veel plasten, zoals een waterbak leeg liep via een syfon. Deze toestand noemde hij "diabainein". In de middeleeuwen is dit woord in het Engels verworden tot "diabetes".

In 1675 voegde Thomas Willis de term "mellitus" toe. In het Latijns komt "mel" overeen met honing. Daarmee werd dus diabetes de ziekte waarbij de urine zoet als honing is.

Maar in het oude China was al bekend dat de urine van sommige mensen aantrekkelijk was voor mieren. De ziekte werd daar dan ook "zoete urine ziekte" genoemd.

2: Welke Amerikaanse president had een endocriene afwijking die zijn verkiezing sterk favoriseerde?

- A. Abraham Lincoln
- B. John Kennedy
- C. Woodrow Wilson
- D. Calvin Coolidge

Abraham Lincoln
1861-1865

John Kennedy
1961-1963

Woodrow Wilson
1918-1923

Calvin Coolidge
1923-1929

2a: Welke Amerikaanse president had een endocriene afwijking die zijn verkiezing sterk favoriseerde?

- A. Abraham Lincoln
- B. John Kennedy**
- C. Woodrow Wilson
- D. Calvin Coolidge

Van John Kennedy is bekend, dat hij het gehele jaar door een bruine kleur had, die vrouwen associeren met gezond.

Kennedy leed aan de ziekte van Addison. Deze ziekte wordt gekenmerkt door een tekort aan cortisol, waardoor er torenhoge ACTH concentraties ontstaan. Aangezien ACTH lijkt op MSH had de hoge ACTH de verkleuring van de huid tot gevolg.

Achteraf kan gesteld worden dat Kennedy waarschijnlijk continue is onder gesuppleerd geweest.

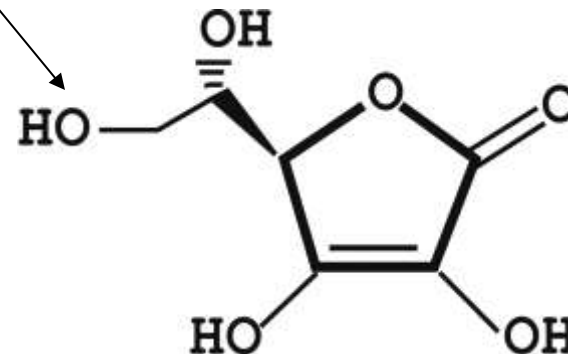
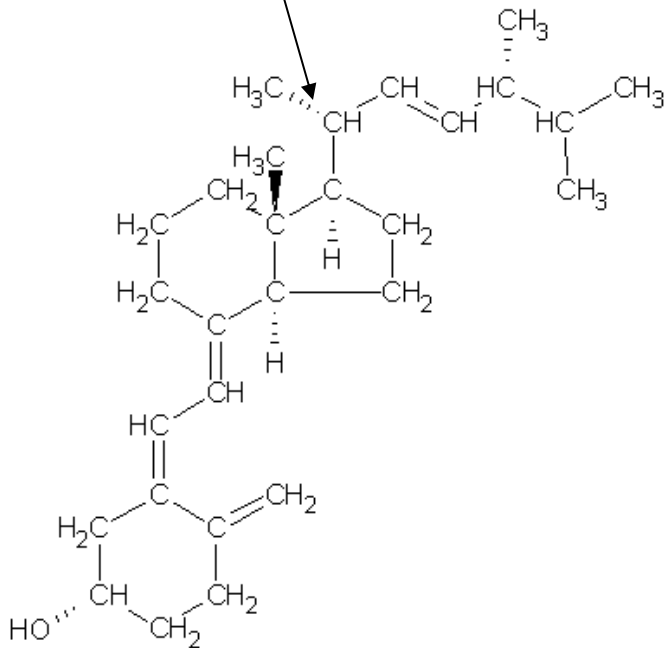
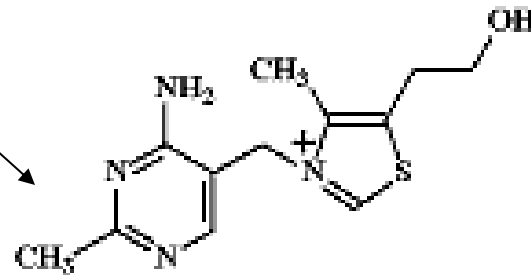
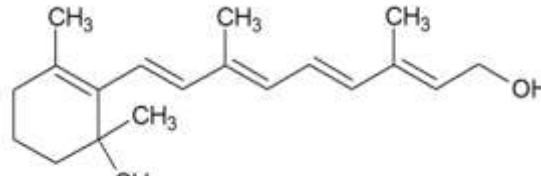
3: Welk vitamine is het eerst ontdekt?

A. Vitamine A

B. Vitamine B1

C. Vitamine C

D. Vitamine D

3a: Welk vitamine is het eerste ontdekt?

- A. Vitamine A
- B. Vitamine B1**
- C. Vitamine C
- D. Vitamine D

Casimir Funk heeft thiamine (B1) in 1912 geïsoleerd uit rijst. Hij was op zoek naar de stof die mensen minder vatbaar maakte voor beriberi (spierzwakte en neurologische verschijnselen). De chemische formule van B1 is in 1930 gepubliceerd door Robert R. Williams.

Vitamine C is weliswaar langer bekend (18^e eeuw), maar is pas beschreven in 1928 door de Hongaar Albert Szent-Györgyi.

In 1919 ontdekte de Brit Sir Edward Mellanby het vitamine-A.

Het vitamine-D is herkend als vitamine in 1928, maar de structuur is pas veel later beschreven.

4: Wat moet je nooit doen met een patient met een feochromocytoom?

- A. Verbieden om water of andere vloeistoffen toe te dienen
- B. Natrium toedienen
- C. Toestaan om te slapen
- D. De buik onderzoeken middels palpatie

4a: Wat moet je nooit doen met een patient met een feochromocytoom?

- A. Verbieden om water of andere vloeistoffen toe te dienen
- B. Natrium toedienen
- C. Toestaan om te slapen
- D. Hun buik onderzoeken middels palpatie

Een feochromocytoom is een tumor die uitgaat van het bijniermerg. De tumor produceert adrenaline. Bij palpatie kan dit in grote hoeveelheden vrijkomen, hetgeen het hart sneller en krachtiger doet kloppen, waardoor een hypertensieve crisis kan ontstaan.

5: De hoeveelheid botverlies in de ruimte bij een lang verblijf is % ?

- A. 20 %
- B. 5 %
- C. 14 %
- D. 35%

5a: De hoeveelheid botverlies in de ruimte bij een lang verblijf is % ?

A. 20 %

B. 5 %

C. 14 %

D. 35%

L.Vico, P.Collet, A.Guignandon, et al: Effects of long/term microgravity exposure on cancellous and cortical weight/bearing bones of cosmonauts. Lancet, 2000; 355 (9215):1607/1611

6: Welk vrouwelijk hormoon bevindt zich onder andere in walnoten?

- A. Estradiol
- B. Progesteron
- C. FSH
- D. LH

6a: Welk vrouwelijk hormoon bevindt zich onder andere in walnoten?

- A. Estradiol
- B. Progesteron**
- C. FSH
- D. LH

Progesteron is dus niet alleen een hormoon bij zoogdieren!

GF Pauli, JB Friesen, TG Decke, NR Farnsworth, B Glodny: Occurrence of progesteron and related animal steroids in two higher plants. J. Nat Prod, 2010; 73 (3): 338/345

7: Welke diersoort heeft slechts één werkend ovarium?

- A. Vogels
- B. Kikkers
- C. Ratten
- D. Slangen

7a: Welke diersoort heeft slechts één werkend ovarium?

- A. Vogels
- B. Kikkers
- C. Ratten
- D. Slangen

Bij vogels functioneert alleen het linker ovarium.

8: Waarom mag een patiënt op prednison er niet in een keer mee stoppen?

- A. Dit kan aanleiding zijn tot de dood van de patiënt
- B. Het immuunsysteem wordt erdoor verzwakt
- C. Er ontstaat een heftige inflammatoire reactie
- D. De bloedglucoseconcentratie laat een forse piek zien

8a: Waarom mag een patiënt op prednison niet er in een keer mee stoppen?

- A. Dit kan aanleiding zijn tot de dood van de patiënt
- B. Het immuunsysteem wordt erdoor verzwakt
- C. Er ontstaat een heftige inflammatoire reactie
- D. De bloedglucoseconcentratie laat een forse piek zien

Prednison heeft een mineralocorticoïde werking zoals cortisol. Gevolg van het gebruik van prednison is dat er geen cortisol meer wordt geproduceerd, doordat de bijnier niet meer gestimuleerd wordt. Dit kan in crisissituaties leiden tot een Addison crisis.

9: Hoeveel paren sexchromosomen heeft een platypus?

- A. 5
- B. 1
- C. 10
- D. geen

9a: Hoeveel paren sexchromosomen heeft een platypus?

- A. 5
- B. 3
- C. 1
- D. 10
- E. geen

10: Bij welke atlete werd een hypothyreoïdie vastgesteld vlak voor deelname aan de Olympische spelen, kreeg daarvoor behandeling en won?

- A. Sebastian Coe
- B. Voula Patoulidou
- C. Lance Armstrong
- D. Carl Lewis

A

B

C

D

10a: Bij welke atlete werd een hypothyreoïdie vastgesteld vlak voor deelname aan de Olympische spelen, kreeg daarvoor behandeling en won?

- A. Sebastian Coe
- B. Voula Patoulidou
- C. Lance Armstrong
- D. Carl Lewis

Carl Lewis heeft 9 gouden medailles gewonnen bij de Olympische spelen

Lance Armstrong heeft 7 keer de Tour de France gewonnen, maar had een testistumor.

11: Lachen is goed voor het immuunsysteem: door de vele interacties tussen het immuunsysteem en het endocriene systeem worden de concentraties aan stresshormonen lager.

Een zesjarig kind lacht gemiddeld 300 keer per dag.

Hoe vaak lacht een volwassene gemiddeld per dag?

- A. 3
- B. 15
- C. 50
- D. 100

11a: Lachen is goed voor het immuunsysteem: door de vele interacties tussen het immuunsysteem en het endocriene systeem worden de concentraties aan stresshormonen lager.

Een zesjarig kind lacht gemiddeld 300 keer per dag.

Hoe vaak lacht een volwassene gemiddeld per dag?

A. 3

B. 15

C. 50

D. 100

Hoe meer U lacht, hoe beter het is!